SYMBOLIST ELEMENTS IN MATEIU CARAGIALE'S PROSE AND POETRY[1]

***Abstract**: The author's taste for artificiality, exotica and luxurious objects can be seen as an influence of the symbolist poets. A conscious effort of producing ambiguity can be noticed throughout his poetry in the frequent use of sonorous effects and diffuse visual elements. In his prose, this effort is obvious at every level of the text. Monotony can be seen as a characteristic of the symbolist rhetoric. Just like the symbolist poets, Mateiu Caragiale is obssessed with acquiring musical effects.*

***Keywords**: symbolism, symbolist elements, symbolist effects.*

Mateiu Caragiale's poems were for a long period of time unanimously considered an exercise of literary apprenticeship, lacking in originality, but fundamental for the subsequent evolution of the author. Mateiu Caragiale's lines are seen as mere prefigurations of the novel *Craii de Curtea-Veche.*

Some literary critics interpret his lyrism as an influence of the symbolist current, while some others, taking into account his figurative lyrism, rank him among the parnassian poets.

The synesthesia corresponds in the French poetry to a method for penetrating the mysterious side of the world. Yet, the Romanian symbolist poets do not use it with the same intensity as their French counterparts. In Mateiu Caragiale's poems, one can notice the high frequency of the adjectives *dulce* and *amar*, used to characterise taste, smell and sound: "Ce patimă ascunsă sau ce dezamăgire/Se-oglindă peste veacuri în zâmbetu-i *amar*?" (20), "Dormi *dulce* somn netulburat" (21), "şi *dulcele*-i grai curge duios şi răsfăţat" (13), "Mişcat de graiu-i *dulce*, sunând abia, sfios" (23), "Înseninată mintea-mi începe să-nţeleagă,/Cu-*amar* dezgust, a vieţii zădărnicie-ntreagă" (24). As far as the first adjective is concerned, as Rodica Zafiu points out, one cannot state exactly that its presence in such constructions indicates the existence of symbolist synesthesias, the adjective being particularly frequent in many romantic poems.

In the symbolist poems, the synesthesic metaphor can be seen as a direct effect of the *hipalaga*, a poetic device which consists in the concentration of the poetic expression through the metonymic transfer of a characteristic of an object to another one. Mateiu Caragiale's phrase *stoluri negre de groaznice blesteme* can be interpreted as deriving from *stoluri de negre şi groaznice blesteme* (10). A highly complex image results from the metonymic transfer of the colour of the raven to its flight: "Un corb bătrân şi-ntinde puternic *negrul* zbor" (14).

Another method resorted to by Mateiu Caragiale in order to produce an ambiguous atmosphere is the use of certain diffuse visual elements as well as of non-visual elements. Such nouns as *ceaţă*, *fum*, *umbră* belong to the former category while the noun *mireasma* belongs to the latter category. They are all commonly used in the other symbolist poets' literary works. They acquire the value of a symbol of the obscure side of the world: "Dar *ceaţa* serii-nneacă troianele de jar" (3), "Dar *umbra* ta le mohorăşte zarea" (4), "Răsare printre *umbre* domniţa cu chip blând" (12), "Va răsări iar *umbra* cu chip înşelător" (16), "Iar când, sfioasă *umbră*, prin *ceaţa* rece-a serii" (18), "şi-a ei *mireasmă*-amară cu patimă-ai sorbit" (18), "Spulberată-i fu *mireasma* de-al

[1] Mirela Costeleanu, University of Piteşti, mirelacosteleanu@yahoo.com.

BDD-A5878 © 2011 Universitatea din Piteşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:35:56 UTC)

restriştii aprig vânt" (19), "Nu sunt om viu, ci *umbră*, aevea-ntruchipată" (23)., "Cu searbăd chip, ce singur, prin *ceaţă*, treci gemând" (22).

The author deepens the state of obscurity and uncertainty with the help of the verb *a umbri*: "Par pajere-ncleştate de zgripţori din poveşti/*Umbrind* cetăţi în flacări cu turnuri prăbuşite" (3), of the adjective *umbroase:* "Zăvoaiele *umbroase* de-o tristă vrajă pline" (14), "*Umbroasa*-le poveste măreaţă se-mpleteşte" (24), and of the noun *freamăt*: "Ascultă mândrul *freamăt* ce-n el deşteaptă vântul" (3).

Productive of ambiguity are also the verb *a părea*: "*Par* pajere-ncleştate de zgripţori din poveşti" (3), "Adânc ca de o vrajă *par* ele adormite" (16), the noun *negura*: "Ce, luminându-mi negura-amintirii" (5), "Prin *negură*, înainte, porni-voi….sunt dator!" (23), the adjective *înnegurat*: "şi-n adâncimi de codri, sub cer-unnegurat" (6), the noun *bezna*: "El fuge-nvins şi *bezna* pădurilor l-nghite" (6), "În vreme ce afară, în *bezna* fulgerată" (22), the adjective *tulburi*: "şi când ursuză luna în *tulburi* nori s-ascunde" (17), and the noun *nălucire*: "Dar, în zadar vei cere viclenei *năluciri*" (17).

With a view to obtaining a special poetic effect, the symbolist poets frequently turn to the metaphor of change of consistency of matter. Thus, concrete, tangible objects turn into fluids. On the other hand, realities which are very close to an immaterial state become solids: "şi apa ce-aţipeşte, în luciu-i rânjitor,/Visările-ţi oglindă şi-*ncheagă*-ale ei *unde*" (17).

The least inspired method used to suggest the mystery of things is the explicit discourse (Zafiu, 1996: 50) of which such words as *mister*, *secret*, *taină*, *tainic* are typical. Mateiu Caragiale makes extensive use of them in his poetry: "Stă-mbălsămată *taina* măririi strămoşeşti" (3), "Cea *tainică* pentru-a-ţi slăvi avântul" (4), "De *taină*-mbălsămată şi florile uitării" (14), "şi-n *tăinuita* culă, ţintind priviri viclene" (16), "Va răsări iar umbra cu chip înşelător/Cu ochi a căror *taină* tu n-ai ştiut pătrunde", "Purtându-ţi trista *taină*, de gânduri chinuit" (18).

The Romanian symbolist prose, though not very ample, is characterised by the appreciation of the flamboyant style, of exotica and extravagance. Mateiu Caragiale's novel *Craii de Curtea-Veche* is a mixture of exotic elements, obscure symbols and dandysm. Of a symbolist nature is in the author's prose his preference for vegetal symbols, best illustrated by the intense use of the symbol of the shedding of petals in *Craii de Curtea-Veche*: "Târziu, flacările lumânărilor încremeneau ţepene şi, din când în când, *se auzea scuturându-se* cu un foşnet înăbuşit *câte un trandafir*" (67), "La dânsul *se scuturaseră cei din urmă trandafiri* din Bucureşti" (68). The same symbol is used to the same effect in *Remember*: "Din pricina căldurii, părăsisem taverna olandeză şi ne întâlneam la Grunewald, pe terasa unei cafenele, la marginea unui crâng de pini – o terasă idilic cotropită de *trandafiri* de toate neamurile şi feţele ce, la adierea vântului, *se scuturau* în pahare" (35), "pe terasa casei din faţă, *trandafirii se scuturaseră* iar în colţul cel frumos, securea abătuse acei copaci ce păreau a fi zugrăviţi de Ruysdael" (42).

The author also makes use of the symbol of the shedding of leaves: "bătrâna tulpină bătută de vijelie *îşi scuturase* jalnic *cele din urmă frunze*" (72), "cronicarul a crezut nimerit să înfăţişeze copacul măgurenesc întreg, înainte de a arăta cum *i se scuturaseră* veştejite, *foile cele din urmă*" (174).

Of great expressiveness is the synesthesic metaphor seen as an effect of the *hipalaga*: "*zboruri albe* de porumbei" (82). Through metonymic transfer, the colour of the pigeons becomes a characteristic of their flight. This is not the only example which is noticeable in the author's prose. The following synesthesic metaphors draw the

BDD-A5878 © 2011 Universitatea din Piteşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:35:56 UTC)

reader's attention: "*vraja albastră* a Mediteranei" (66), "*verdea întunecime* a selbelor Amazonului" (67).

Many synesthesic constructions contain the adjectives *dulce* and *amar*: "*dulce* aromeală" (31), "o amețeală *dulce*" (33), "acea seară *dulceagă* şi lină" (40), "*amara* destăinuire" (52), "glasul *dulceag*" (52), "amintiri *amare*" (70) , "imputări *amare*" (76), "amintirea nespus de duioasă şi de *dulce*" (90), " *dulci* vedenii" (91), "groaznică le-a fost dezamăgirea şi *amară*" (92), "nimic mai odihnitor ca felul acela de trai, nimic *mai dulce*" (95), "visul său *dulce*" (104), "*Amară*, mustrarea de odinioară" (105), " ispititoare şi *dulce* ca păcatul însuşi" (114).

In *Negru şi aur*, the writer joins sensations, without mixing their individuality, but clearly indicating a close connection among them: "Se ştie că nimic nu e mai bun aducător aminte ca *mirosul*, niciodată pe calea *văzului*, sau a *auzului*, nu se pot chema din trecut icoane aşa de mişcătoare" (168).

In Mateiu Caragiale's prose, one can easily detect "a conscious effect of ambiguisation, which can be proved at every level of the text" (George, 1985:211). At the level of the composition, one can notice the presence in the structure of the text of evocations, parentheses, descriptions and lengthy portraits whose introduction leads to the syncopation of the order of the related events. A first impression is that of a disorganised text, but, in reality, the order of events is far from being affected by the introduction of some episodes which have nothing to do with the main thread of the narration.

The narration of *Remember* is entirely placed under the sign of uncertainty and obscurity. The presence of the indefinite adverbs *undeva* and *cândva* in the very first lines of the story is a strategy the author resorts to in order to interpose some distance between the moment of telling the story and that of living it, which lifts the memory itself to the value of a symbol: "Sunt vise ce parcă le-am trăit *cândva* şi *undeva*, precum sunt lucruri vieţuite despre cari ne întrebăm dacă n-au fost vis" (31). The occurrence of the nouns preceded by the indefinite article is meant to strengthen this impression: "am dat peste *o scrisoare* care mi-a deşteptat amintirea *unei întâmplări* ciudate, aşa de ciudată că, de n-ar fi decât şapte ani de când s-a petrecut, m-aş simți cuprins de îndoială, aş crede că într-adevăr am visat numai, sau că am citit-o ori auzit-o demult" (31).

The adverb *parcă* which appears in the first line receives the role of deepening the state of uncertainty which shrouds the whole story. The same adverb also occurs at its end: "A fost *parcă* ieri, *parcă* niciodată. *Parcă* ieri, pentru că ținere de minte am bună, *parcă* niciodată, pentru că îmi lipseşte evlavia amintirii" (42).

The adverb *aevea* is meant to emphasise the state of unreality which is typical of the whole story: "şi-i revăzui şi pe ea şi pe el şi fereastra cu tulburea lumină verzuie, toate *aevea* ca în puterea unei vrăji" (43).

The confusion between reality and dream is clearly expressed by the author in *Craii de Curtea-Veche*: "numai istorisirile ciudatului prieten îmi mai puteau alina răul, mulțumită lor mă pierdeam în lumea visărilor ca-ntr-o beție, beție de felul celor de mac sau de cânepă, aţâţând închipuirea deopotrivă şi urmate de treziri nu mai puțin amare" (68). The distinction between "viața care se vieţuieşte" (76) and "viața care se visează" (76) is unequivocally expressed by Pirgu in the third journey. Any trace of ambiguity is removed, everything being clearly stated.

Just like in his poetry, the author uses either diffuse visual elements or non-visual elements to render an obscure atmosphere: "*ceața* dimineții" (33), "pătimaşa *mireasmă*" (34), "acea de neuitat *mireasmă* de garoafă roşie" (34), "hoinărind pe acolo,

BDD-A5878 © 2011 Universitatea din Pitești
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:35:56 UTC)

în *umbră*" (38), "apele purtau o *mireasmă* albă" (39), "*freamătul* copacilor înalți face ca singurătatea să pară nemărginită" (38), "tainicul *freamăt*" (32).

The explicite discourse, seen as being opposed to the principle of suggestion, is signalled by the obssessive repetition of the noun *taina*, of the adjective *tainic* and of the adverb with the same form: "în oglinzi, *tainic*, treceau fiori " (31), "tainicul freamăt" (32), "un țel *tainic* în noapte", "mirosea a *taină*, a păcat, a rătăcire", "amintiri *tainice*" (37), "lumina *cea tainică*" (39), "adâncimile *tainice* ale unei mări" (40). One can also notice the presence of the adjective *ascuns*: "într-o foarte scurtă clipă de dare pe față a unei tulburări *ascunse* " (36).

The metaphor of change of consistency occurs in *Remember*: "*pulberea fluidă* a fântânii" (31), "*întunerecul* ce *vătuia* aleele singuratice" (36), "veghea o lampă aşezată pe un colț de dulap – mai mult candelă decât lampă – abia lăsând *să se cearnă* ca înveninată, printr-un înveliş de smalțuri verzi, *o lumină* înăbuşită" (38), "searbăda *lumină* ce *se cernea* țesută cu apă din văzduhul încruntat" (39), "adierea molatecă a unui vânt fierbinte cerca în zadar să risipească pâcla ce *închegase văzduhul*" (36), but also in *Craii de Curtea-Veche*: , "Era *o nopte* de sfârşit de iunie (*zaharisită* de-floarea-mireasma teiului pe sfârşite; *zaharisită* de teiul pe ducă) ... una din acele nopți fără lună (şi prea înstelate – cu stele muiate în beteală de argint) pe care nesănătoasa boare de miazăzi le *catifelează* şi le înăbuşe lin" (169-170), "*umbră umedă*" (171), "un nor ghețos" (168).

Monotony can be seen as a characteristic of the symbolic rhetorics. Although it does not represent a purpose in itself for any of the symbolist poets, it can be considered an effect of the excess of stylistic means, of the frequent convergences and repetitions. In Mateiu Caragiale's prose, monotony can be identified with "the excess of the stylistic figures and of the lexical surprises" (Zafiu, *op.cit.* : 52).

Wildlife is described as being inferior to its artistic treatment. In *Remember*, the author admires a wood patch which only reaches perfection through artistic treatment: "Acesta era ceasul pe care-l aşteptam ca să admir colțul cel mai frumos al pieței – un petec de pădure rămas neatins în plin oraş – câțiva bătrâni copaci frunzoşi şi sumbri, vrednici să slujească de izvod celor mai cu faimă meşteri ai zugrăvelii" (31). The writer's preference for unnatural beauty is beyond any interpretation as it is clearly expressed: "Arborii aceia zugrăviți mă încântau totuşi mai mult decât cei adevărați, acel mic peisaj melancolic înfățişându-mi o oglindire a sufletului meu" (32). Going frequently to the museum, the author is captivated by the paintings, and much less by the people he meets, whom he seldom finds interesting.

The novel *Craii de Curtea-Veche* contains passages which abound in proper nouns with exotic resonance. Such an example is the fragment in which Paşadia takes his interlocutor (the narrator turned into a listener) on a breathtaking journey to long gone centuries, a genuine exhibition of exotic names: Villena, Kehl, Berwick, Coigny, Guastalla, Peterborough, Belem, Granja, Favorita, Caserta, Versaiiles, Chantilly, Sceaux, Windsor, Amalienborg, Nymphenburg, Herrenhausen, Sans-souci, Haga-pe-Maelar, Ermitage, Peterhof, Kayserlinck.

As a last similarity between Mateiu Caragiale's literary creation and the symbolist poetry, one can add that the depiction of such characters as Aubrey de Vere and Pantazi, characters that fully belong to times and places of an impressing luxury and parade, perfectly corresponds to the theoretical premises of the esthetic movement of the symbolism. Pompiliu Constantinescu reproaches the author with the sensation of "too artificial and too tiring pompous .... in the fragments of poetised genealogy of his

BDD-A5878 © 2011 Universitatea din Pitești
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:35:56 UTC)

spiritual mentors" (George, *op.cit.* : 125), a sensation given to the critic by the reading of the novel *Craii de Curtea-Veche*.

Bibliography

Caragiale, M., *Opere,* Bucureşti*,* Editura Fundației Culturale Române, 1994
Cotruş, O., *Opera lui Mateiu Ion Caragiale*, Bucuresti, Editura Minerva, 1977
George, A., *Mateiu Caragiale, Studiu, antologie si aparat critic* de Alexandru George, Bucureşti, Editura Eminescu, 1985
Micu, D., *Modernismul românesc, Momente şi sinteze*, II, Bucureşti, Editura Minerva, 1984
Zafiu, R., *Poezia simbolistă românească*, Bucureşti, Editura Humanitas, 1996.

BDD-A5878 © 2011 Universitatea din Pitești
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:35:56 UTC)